Soru Cevaplama

Reyyan Yeniterzi

Özyeğin Üniversitesi Bilgisayar Mühendisliği Bölümü

Özgeçmiş

Lisans & Yüksek Lisans

Yüksek Lisans & Doktora

İş Deneyimi

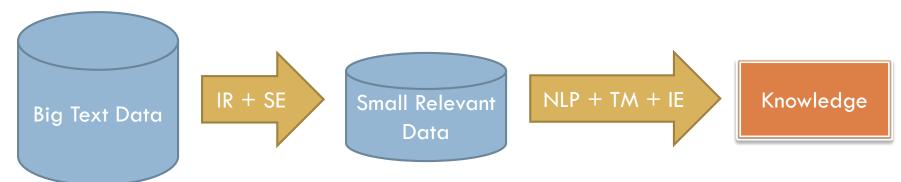

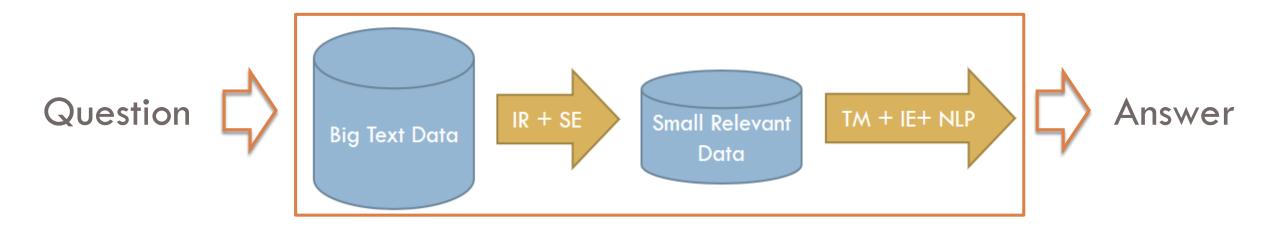

Araștırma Alanları

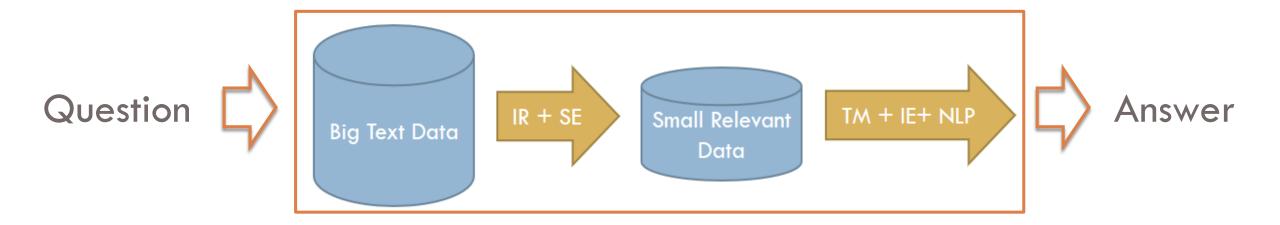
- □ Doğal Dil İşleme Natural Language Processing (NLP)
- □ Bilgi Alımı ve Çıkarımı Information Retrieval (IR) & Extraction (IE)
- Metin Madenciği Text Mining (TM)
- Arama Motorları Search Engines (SE)
- Makine Öğrenmesi Machine Learning (ML)
- Sosyal Medya ve Ağ Analizi Social Media & Network Analysis

Soru Cevaplama Question Answering (QA)

Soru Cevaplama

Bu sunumda kullanılan tüm kaynaklar sunumun sonunda listelenmiştir.

Soru Cevaplama (QA)

- □ Bir çok işlemsel göreve QA olarak bakabiliriz.
 - Konuşma İşleme
 - □ İşlemşel Biyoloji
 - □ Doğal Dil İşleme
 - Dizi Etiketleme (Varlık Tanıma (NER), Sözcük Etiketleme (POS))
 - Makine Çevirisi
 - Metin Sınıflandırma (Duygu Analizi)

Soru Cevaplama Al-complete bir problemdir!

Soru Çeşitleri

- Kısa Gerçekçi Sorular
 - Basit gerçeklerle cevaplanabilir sorular

Kimya alanında 2015 Nobel Ödülünü kim kazandı?

Kolombiya-İngiltere maçının skoru neydi?

Türk milli futbol takımı antrenörü kaç yaşındadır?

Soru Çeşitleri

- Kısa Gerçekçi Sorular
 - Basit gerçeklerle cevaplanabilir sorular
- □ Karmaşık (Anlatımsal) Sorular
 - Bir açıklama gerektirir

Almanya'nın 2018 Dünya Kupasından erken çıkışının nedenleri nelerdir?

20 yaşındayım. Nobel ödülünü kazanmak için önümüzdeki 30-40 yılda ne yapmalıyım?

Soru Çeşitleri

- □ Kısa Gerçekçi Sorular
 - Basit gerçeklerle cevaplanabilir sorular
- □ Karmaşık (Anlatımsal) Sorular
 - Bir açıklama gerektirir

Soru Cevaplama Yaklaşımları

- □ Bilgi Tabanlı (Knowledge Base) Soru Cevaplama
 - Yapısal Veri

Soru Cevaplama Yaklaşımları

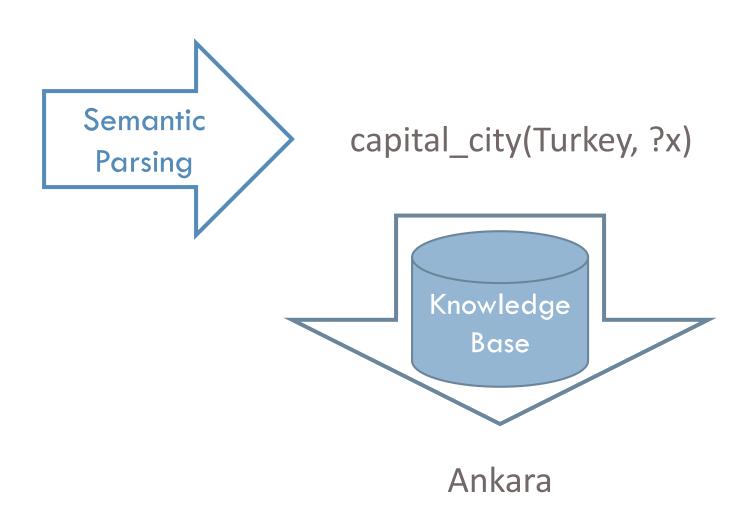
- □ Bilgi Tabanlı Soru Cevaplama
 - Yapısal Veri

İlk Soru Cevaplama Sistemi

Baseball: An Automatic Question-Answerer (Green et al. 1961) "Where did each team play on July 7?"

Bilgi Tabanlı SC

What is the capital city of Turkey?

Bilgi Tabanlı SC

What is the capital city Semantic capital_city(Turkey, ?x) of Turkey? Parsing Wikidata Knowledge Knowledge Graph Base FreeBase **OpenStreetMap** Ankara

Bilgi Tabanlı SC

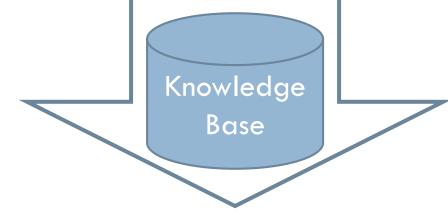
What is the capital city of Turkey?

Semantic Parsing

capital_city(Turkey, ?x)

- Kural Tabanlı (Reg Exps)
- Denetimli MÖ
- Yarı Denetimli MÖ
- Denetimsiz MÖ

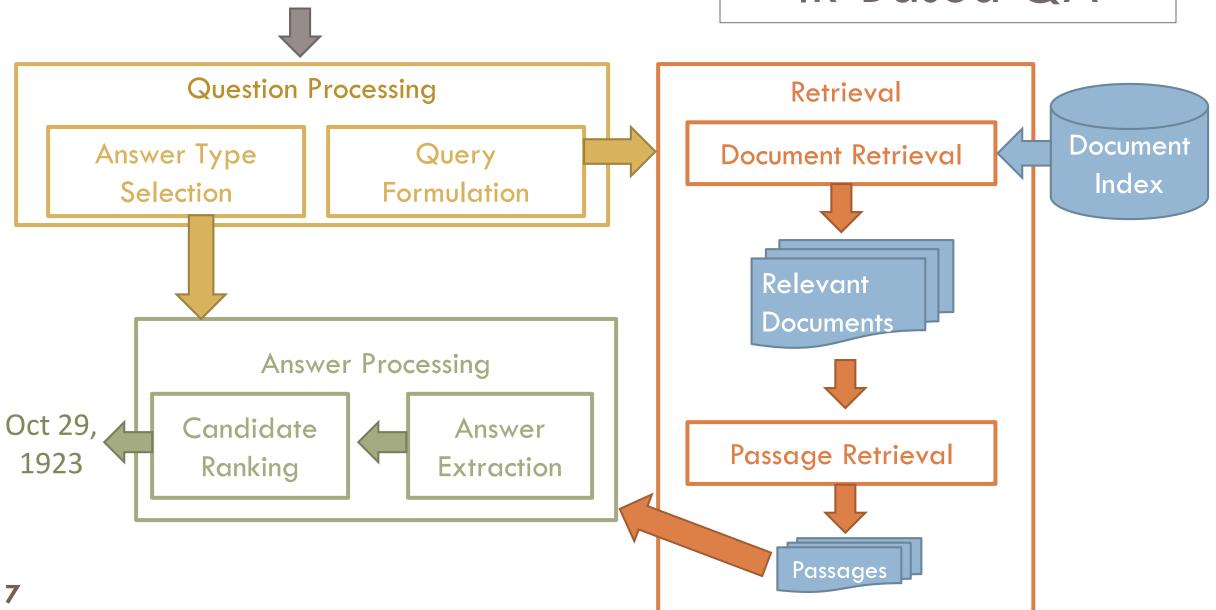
Ankara

Soru Cevaplama Yaklaşımları

- Bilgi Tabanlı Soru Cevaplama
 - Yapısal Veri
- □ Bilgi Çıkarımı (IR) Tabanlı Soru Cevaplama
 - Yapısal Olmayan Veri

When was the Turkish Republic founded?

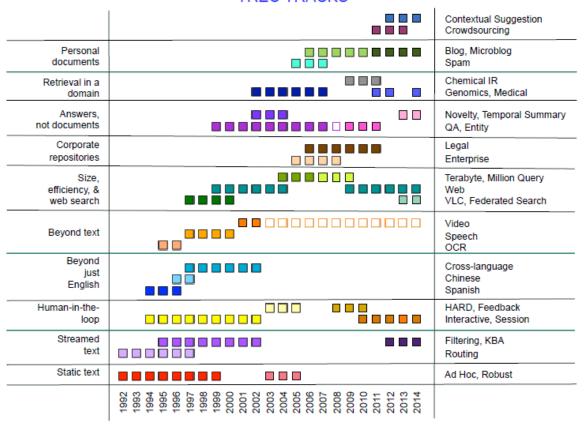
IR-Based QA

Text REtrieval Conference (TREC)

... büyük metin koleksiyonlarından bilgi edinme araştırmasını teşvik etmek

TREC TRACKS

TREC QA

- □ TREC QA
 - 1999 2007
- □ TREC Live QA
 - **□** 2015 − 2017
 - □ Gerçek kullanıcıların Yahoo Answers sitesine gönderdikleri en yeni soruları yanıtlayan "canlı" soru yanıtlama

Soru Cevaplama Yaklaşımları

- Bilgi Tabanlı Soru Cevaplama
 - Yapısal Veri
- Bilgi Çıkarımı Tabanlı Soru Cevaplama
 - Yapısal Olmayan Veri
- □ Melez Soru Cevaplama
 - Yapısal ve Yapısal Olmayan Veri
 - □ IBM Watson & DeepQA

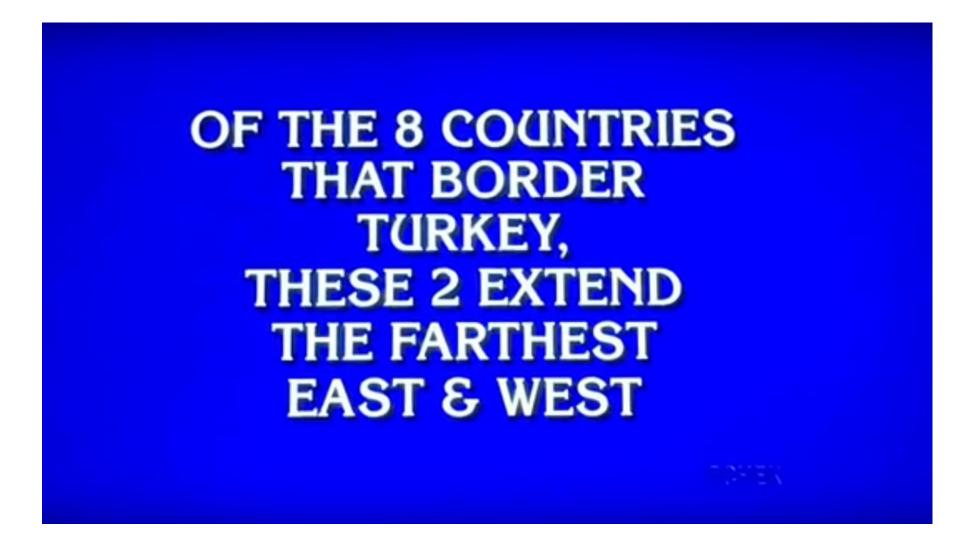

Jeopardy! (Türkiye'de Riziko)

□ Farklı soru tipleri:

BEFORE & AFTER

The Jerry Maguire star who automatically maintains your vehicle's speed.

□ Farklı soru tipleri:

BEFORE & AFTER

The Jerry Maguire star who automatically maintains your vehicle's speed.

Tom Cruise control

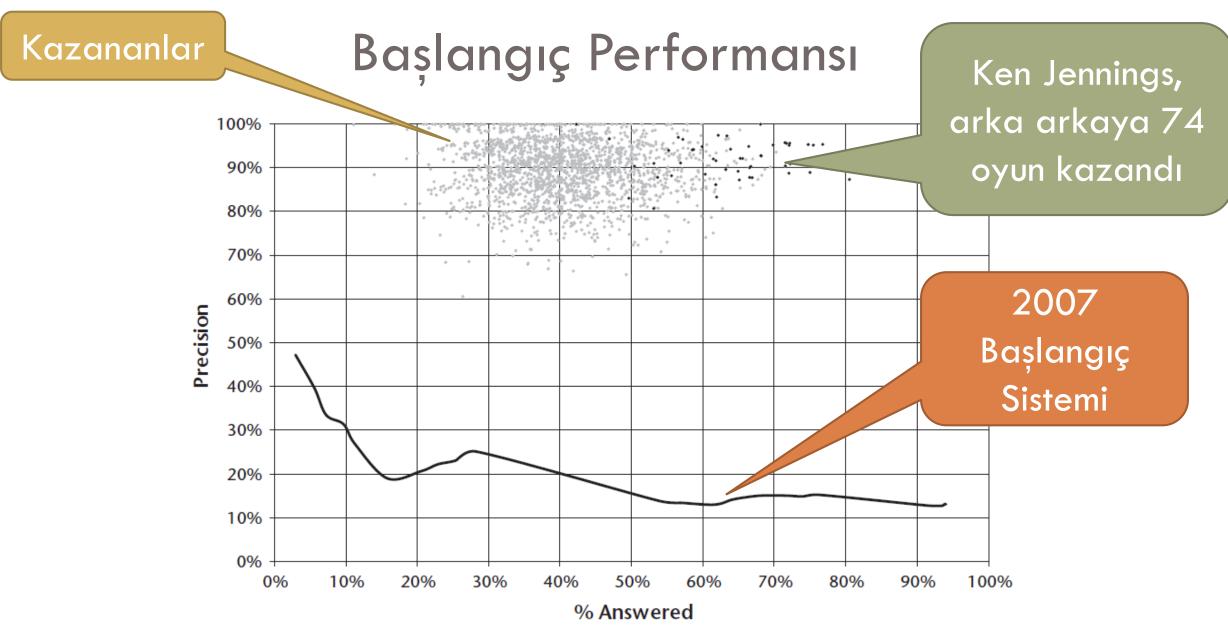
Deep Blue vs. Jeopardy!

- □ Satranç
 - □ Sonlu ve iyi tanımlanmış arama alanı
 - □ Sınırlı sayıda hamle ve durum
- Jeopardy!
 - Doğal dili anlamak büyük bir mücadeledir
 - Aynı şeyi ifade etmenin sonsuz sayıda yolu
 - Belirsizdir, içeriğe bağlıdır

- Yüksek bulma
- □ Yüksek güven
- Yüksek hız
 - □ Ortalama 3 saniye cevaplama süresi

Başlangıç Sistemleri

- PIQUANT
 - □ IBM
- OpenEphyra
 - Carnegie Mellon University

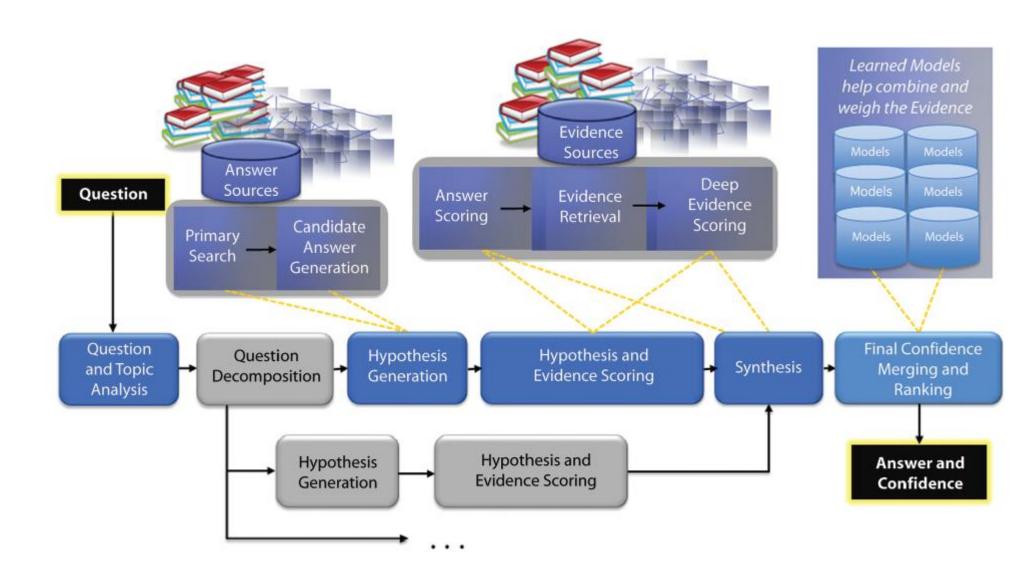

Başlangıç Sistemleri

- PIQUANT
 - IBM
- OpenEphyra
 - □ Carnegie Mellon University (CMU)

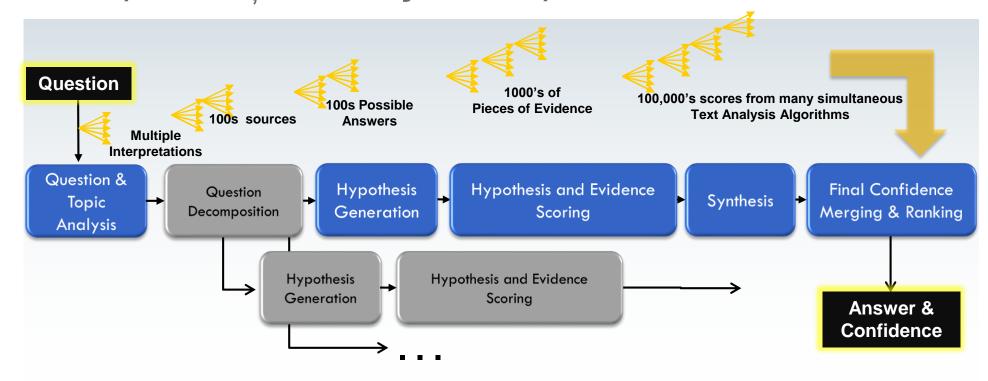
- □ Bunları uyarlama girişimleri başarısız oldu!
- Diğer yayınlanmış araştırmaları çoğaltmak da zor
- □ Hızlı geliştirme için yol yok

DeepQA Mimarisi

DeepQA Mimarisi

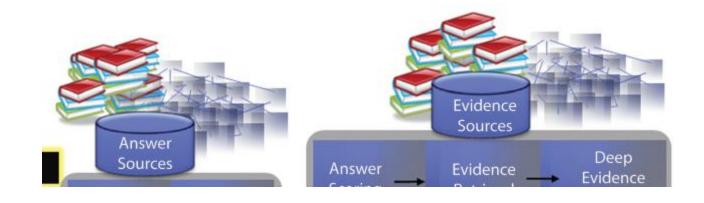
- Kitlesel Paralel Olasılıksal Kanıta Dayalı Mimari
 - □ Birçok algoritma (> 100) ve birçok hipotez
 - □ Varsayım: Bileşenlerin hiçbiri soruyu tam olarak anlamadı

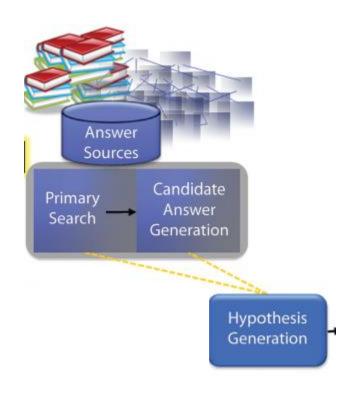
Question Question and Topic Analysis Question Decomposition

DeepQA Mimarisi

- □ Cevap Türü:
 - 20.000 Jeopardy soru örneğinde 2500 cevap tipi
 - En sık görülen 15 soru tipi: o, ülke, şehir, adam, film, devlet, o, yazar, grup, burada, şirket, başkan, sermaye, yıldız, roman
- Soru ayrıştırma

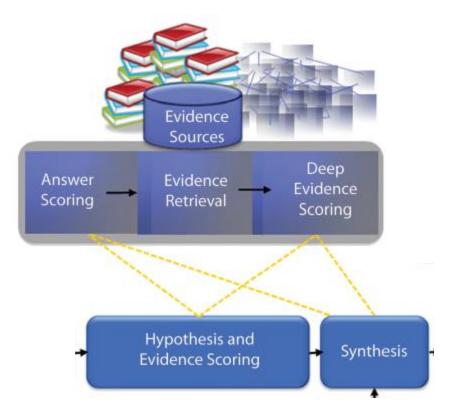

- Dışarıya kapalı bir sistem
 - □ İnternette web araması yapamaz
 - □ hatta internete bağlantı dahi yok
- □ Başka sistem veya insanla etkileşim yok

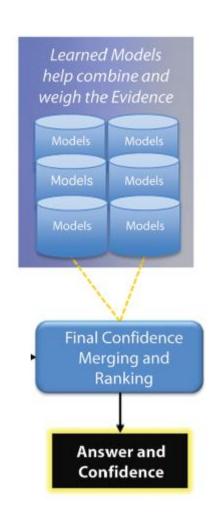
Tutturma (Recall) >>> Bulma (Precision)

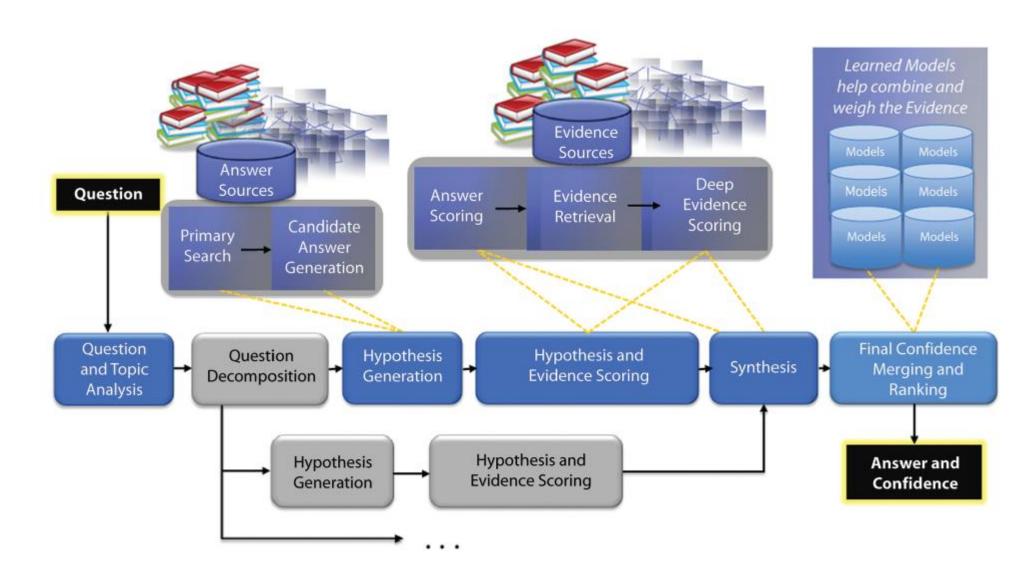
- □ Primary Search (Birincil Arama):
 - Mümkün olduğunca potansiyel olarak yanıt içeren içeriğin bulunması

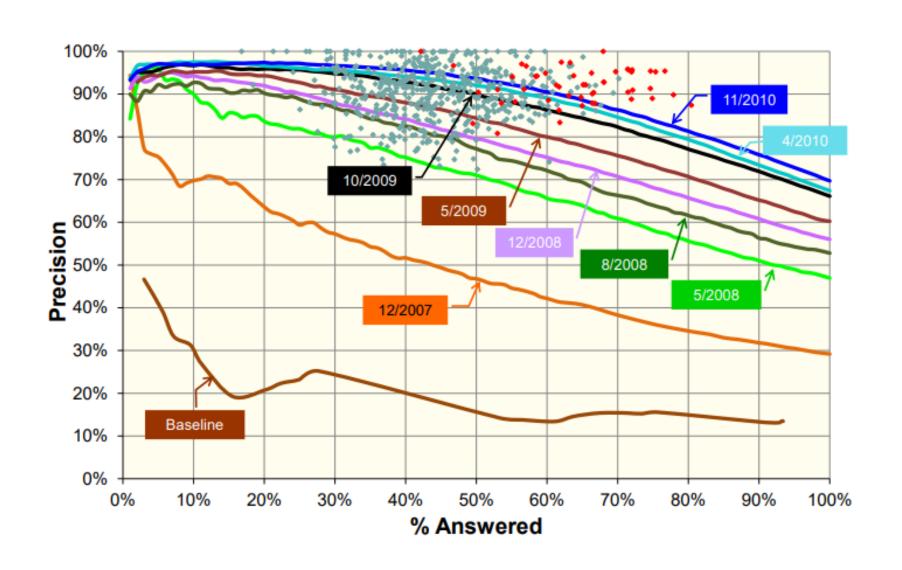
- □ Kanıtların Çekilmesi
 - Ek kanıt bulmak için aday cevap ve soruların birlikte kullanılması
- □ Puanlama: Birçok farklı yaklaşım (> 50)
 - geçiş kaynağı güvenilirliği
 - □ coğrafi konum
 - zamansal ilişkiler
 - taksonomik sınıflandırma
 - □ diğerleri ...

- □ Yanıtların Birleştirilmesi:
 - Bazı adayların farklı yazımları olabilir. Bunların birleştirilmesi
 - J.F.K ve John F. Kennedy
- □ Güven Tahmini ve Sıralaması:
 - Makine Öğrenme modelleri
 - Farklı soru türleri farklı ağırlık

Performans Değişimi

Şampiyonlarla Yarışma 14 Ocak 2011

Alt Görevlerin Performansı

NLP task	Evaluation set	Project start	State of art	Watson
Parsing	Wikipedia** accuracy	84.4	81.1 Charniak parser [19]	88.7
Entity disambiguation	Wikipedia disambiguation F_1	72.5	81.9 Hoffart et al.	92.5
			[42]	
Relation detection	ACE 2004 F_1	45.8	72.1 Zhang et al.	73.2
			[43]	
Textual entailment	RTE-6 2010 F ₁	34.6	48.0 PKUTM [44]	48.8

Alınacak Mesajlar

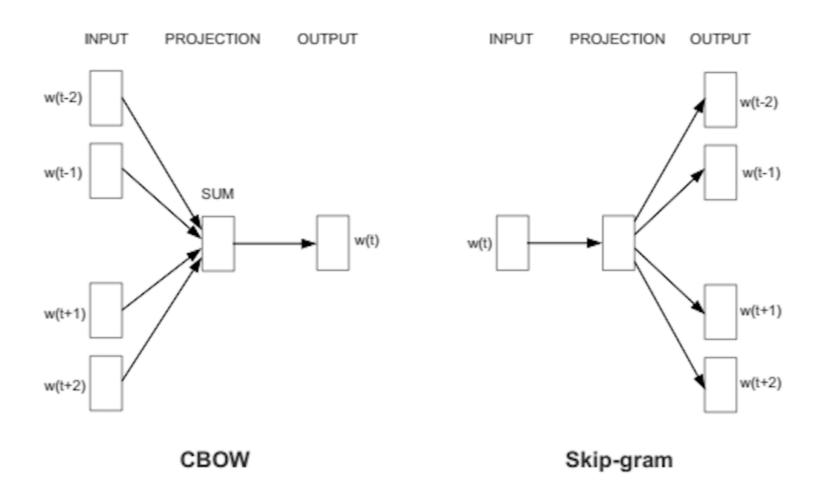
- Mükemmel olmayan NLP hala kullanışlıdır!
- □ Hala iyileştirme yapılması gereken yerler var!

Derin Öğrenme Yaklaşımları

Taslak

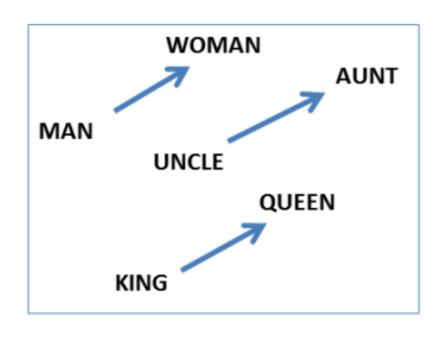
- □ Kelime Kodlamaları (Word Embeddings)
- □ Evrişimsel Sinir Ağları (CNN)

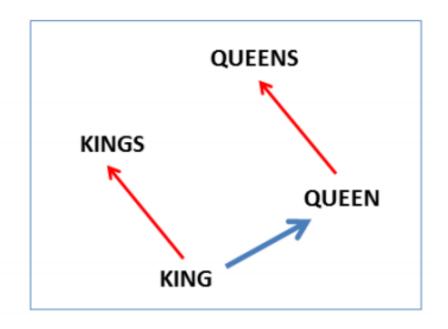
Word2Vec

Mikolov, Tomas, et al. "Efficient estimation of word representations in vector space." (2013).

Kelime Kodlamaları (Word Embeddings)

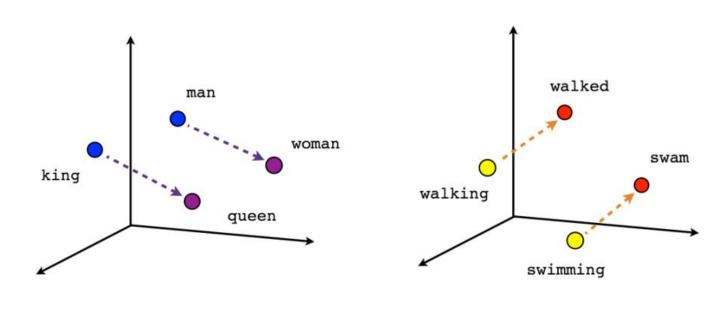

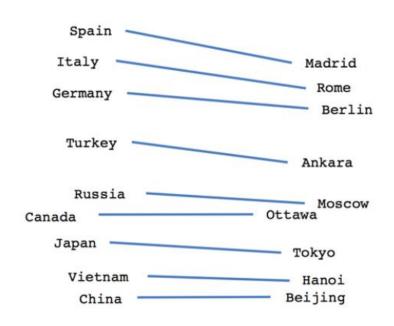
(Mikolov et al., NAACL HLT, 2013)

$$W(\text{``woman"}) - W(\text{``man"}) \simeq W(\text{``aunt"}) - W(\text{``uncle"})$$

$$W(\text{``woman"}) - W(\text{``man"}) \simeq W(\text{``queen"}) - W(\text{``king"})$$

Kelime Kodlamaları (Word Embeddings)

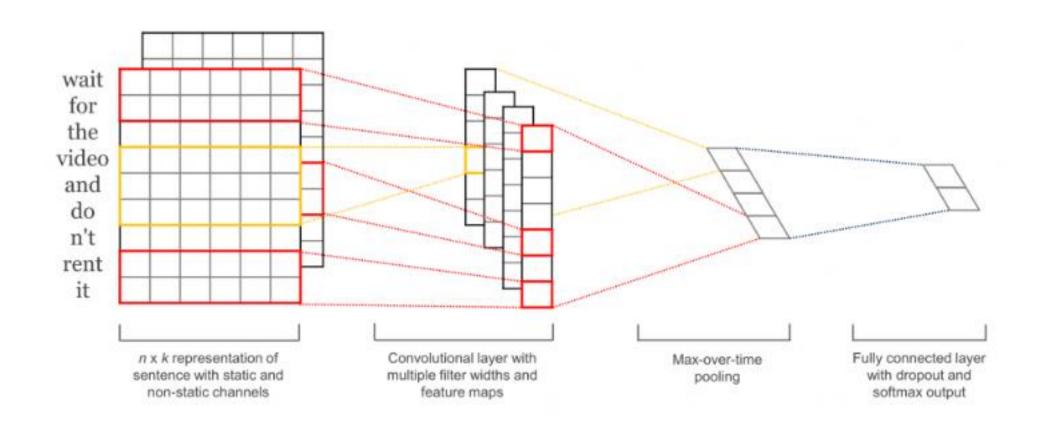

Male-Female

Verb tense

Country-Capital

Doğal Dil İşlemede CNN Uygulaması

Yoon Kim, Convolutional Neural Networks for Sentence Classification, EMNLP 2014.

Taslak

- □ Kelime Kodlamaları (Word Embeddings)
- □ Evrişimsel Sinir Ağları (CNN)
 - "Deep learning for answer sentence selection" (2014)

- □ Görev:
 - □ Girdi: Soru ve Aday Cevap Cümleleri
 - □ Çıktı: Belirlenen yanıt içeren cümleler (İkili değerlendirme: 0 veya 1)
- □ Varsayım:
 - Yanıt içeren cümleler sorulara çok benzer
- □ Önceki Yaklaşımlar:
 - Sözdizimsel bilgilere ve el yapımı semantik kaynaklara (WordNet gibi) dayalı benzerlik

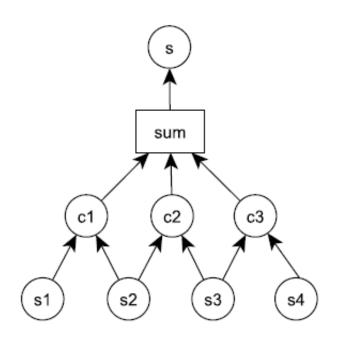
- □ Soru (q) ve cevapları (a) d boyutunda vector olarak modelle
- □ Benzerlik Ölçüsü:

$$p(y = 1|\mathbf{q}, \mathbf{a}) = \sigma(\mathbf{q}^T \mathbf{M} \mathbf{a} + b)$$

- Generatif yaklaşım:
 - M bir dxd dönüşüm matrisi
 - lacksquare a verildiğinde, dönüşüm matrisini kullanarak alakalı bir soru üretin q'=Ma
- □ Üretilen q´ ve orjinal q vektörleri arasındaki benzerliği ölçün
- Sigmoid: Benzerlik puanını olasılıklara dönüştürür
- Eğitim hedefi: Çapraz entropiyi en aza indirir

- q ve a vektörlerin oluşturulması
- □ CNN ile Bigram modeli:
 - □ Önceden Eğitilmiş Semantik Kelime Temsilleri
 - Bir CNN katmanı (bigramları birleştirmek için)
 - Ortalama (Toplam) Havuzlama katmanı (bigram özniteliklerini birleştirmek için)
 - □ Cümle vektörü

$$\mathbf{c}_i = \tanh(\mathbf{t} \cdot \mathbf{s}_{i:i+1} + b). \qquad \mathbf{s} = \sum_{i=1}^{|\mathbf{s}|-1} \tanh(\mathbf{T}_L \, \mathbf{s}_i + \mathbf{T}_R \, \mathbf{s}_{i+1} + \mathbf{b}).$$

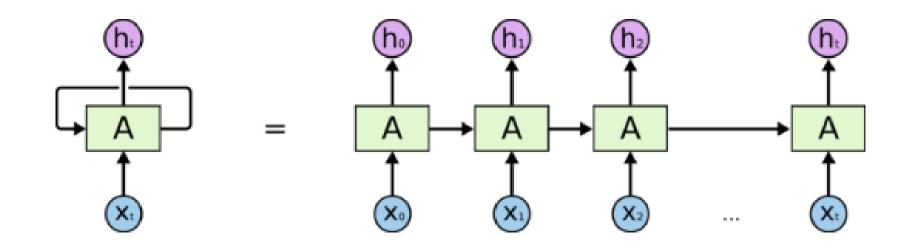
- □ Önceden eğitilmiş kelime kodlama vektörlerinden kaynaklanan bir zayıflık
 - Kardinal sayılar ve varlık isimleri
- □ Çözüm: Ek Öznitellikler
 - ■F1: Soru ve cevapda geçen ortak kelime sayısı
 - ■F2: i.d.f ağırlıklı F1
- Son Model:
 - Lojistik regresyon applied to (1) dağılımsal benzerlik modeli (2) F1 ve (3) F2 ye uygulanmıştır.

- Yüksek sonuçlar
- Diğer dillere kolaylıkla uygulanabilir
 - Herhangi bir dile ait özel kaynak gerektirmez

Taslak

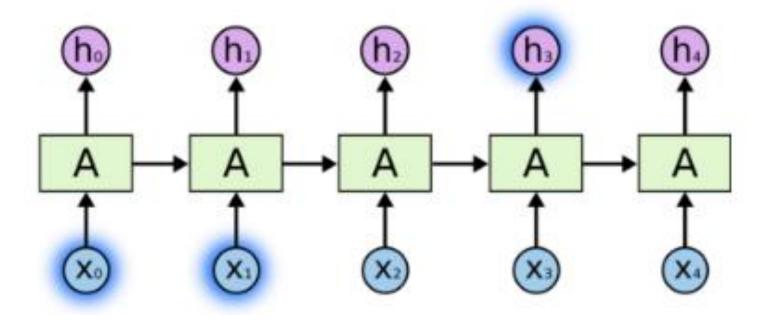
- Kelime Kodlamaları (Word Embeddings)
- □ Evrişimsel Sinir Ağları (CNN)
 - "Deep learning for answer sentence selection" (2014)
- □ Tekrarlayan Sinir Ağları (RNN)

Tekrarlayan Sinir Ağları (RNN)

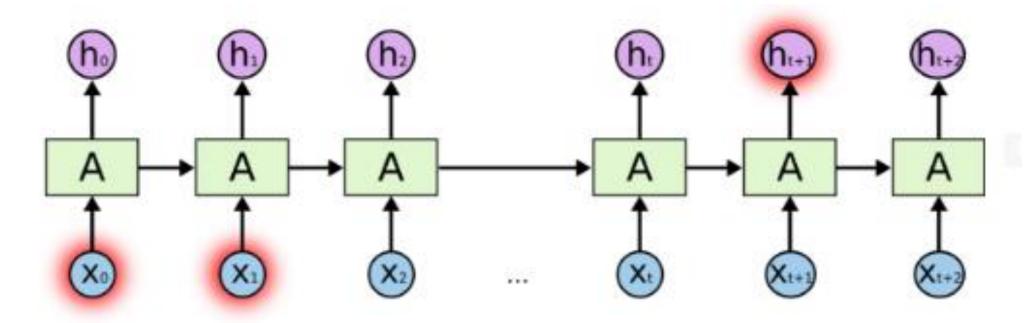
Tekrarlayan Sinir Ağları (RNN)

the clouds are in the sky

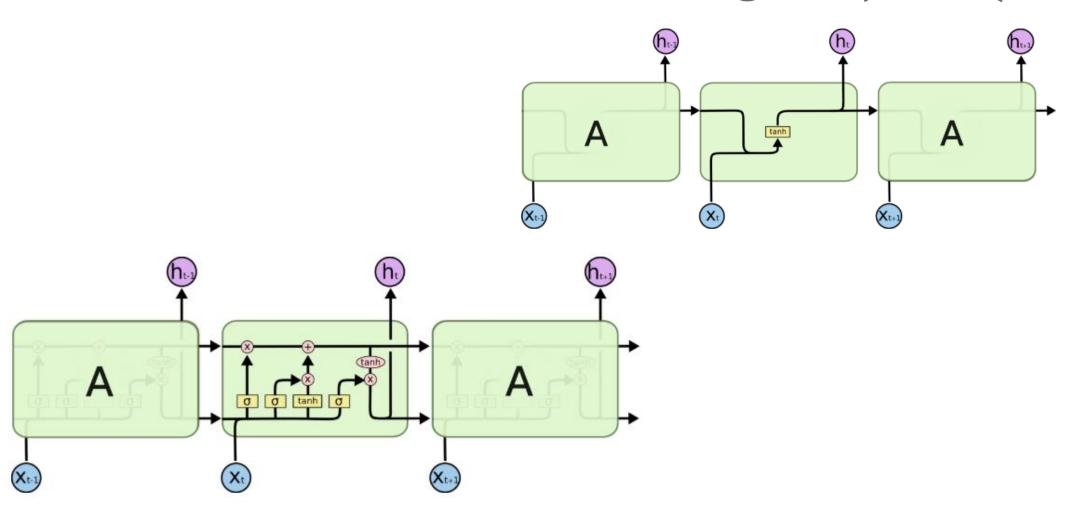

Tekrarlayan Sinir Ağları (RNN)

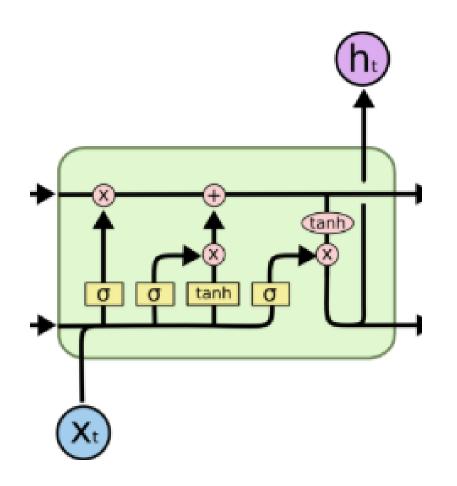
I grew up in France... I speak fluent French.

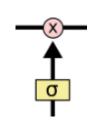
Uzun Kısa Süreli Bellek Ağları (LSTM)

Uzun Kısa Süreli Bellek Ağları (LSTM)

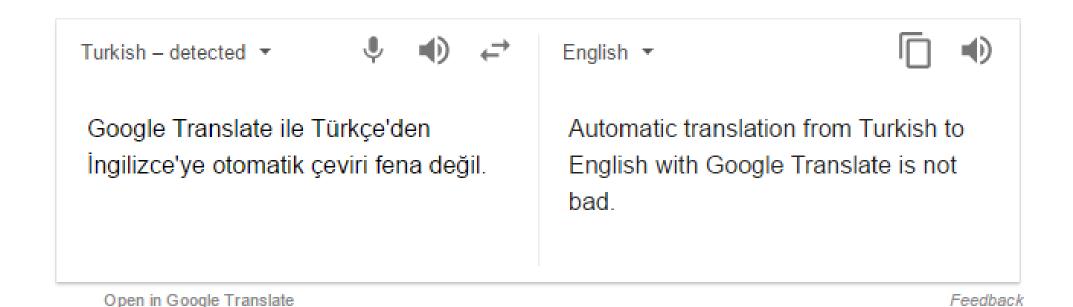

- □ Hücre Durumu (Cell State)
- Bu hücrelerden bazı bilgiler çıkarılabilir veya eklenebilir. Bu da kapılarla (gates) mümkündür

- Unutma (Forget gate)
- □ Girdi (Input gate)
- □ Çıktı (Output gate)

Makine Çevirisinden Bir Örnek

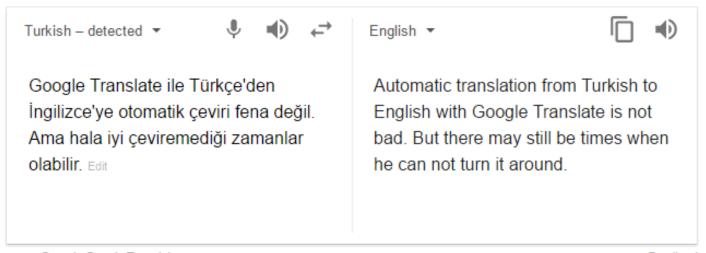
Makine Çevirisinden Bir Örnek

Google Translate ile Türkçe'den İngilizce'ye otomatik çeviri fena değil. Ama hala iyi çeviremediği zamanlar olabilir. Edit English vith Google Translate is not bad. But there may still be times when he can not turn it around.

Open in Google Translate

Feedback

Makine Çevirisinden Bir Örnek

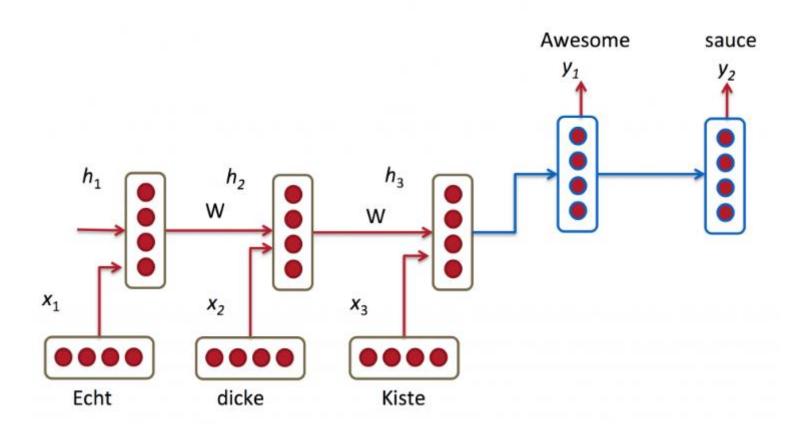
Open in Google Translate Feedback

Google Translate ile Türkçe'den İngilizce'ye otomatik çeviri fena değil, ama hala iyi çeviremediği zamanlar olabilir.

Automatic translation from Turkish to English with Google Translate is not bad, but there are times when you can not translate well

65

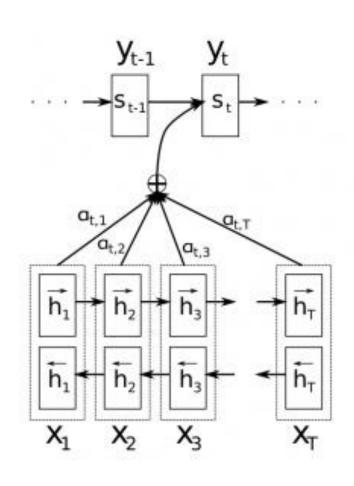
Makine Çevirisi

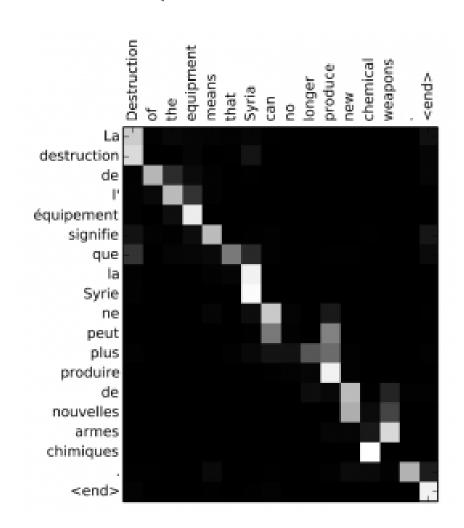

Dikkat (Attention) Mekanizması

Dikkat (Attention) Mekanizması

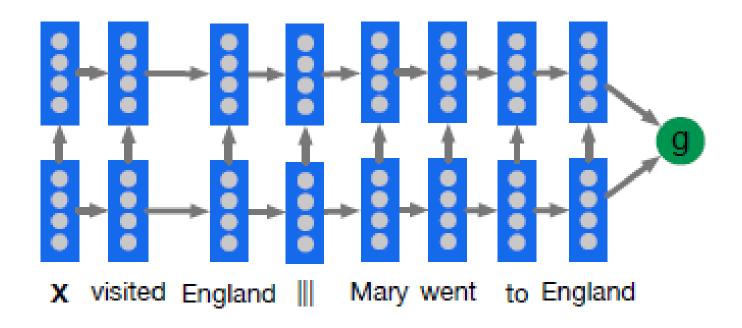
Taslak

- Kelime Kodlamaları (Word Embeddings)
- □ Evrişimsel Sinir Ağları (CNN)
 - "Deep learning for answer sentence selection" (2014)
- □ Tekrarlayan Sinir Ağları (RNN)
 - "Teaching machines to read and comprehend" (2015 NIPS)
 - "'Ask me anything: Dynamic memory networks for natural language processing" (2016 ICML)

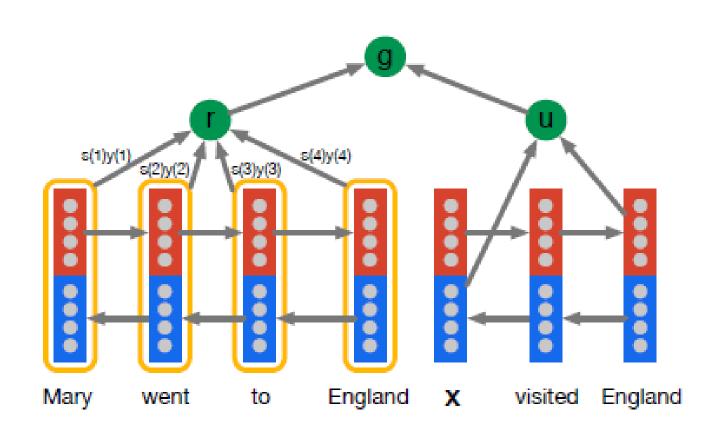
Okuduğunu Anlama

Original Version	Anonymised Version
Context	
The BBC producer allegedly struck by Jeremy	the ent381 producer allegedly struck by ent212 will
Clarkson will not press charges against the "Top	not press charges against the "ent153" host, his
Gear" host, his lawyer said Friday. Clarkson, who	lawyer said friday . ent212, who hosted one of the
hosted one of the most-watched television shows	most - watched television shows in the world, was
in the world, was dropped by the BBC Wednesday	dropped by the <i>ent381</i> wednesday after an internal
after an internal investigation by the British broad-	investigation by the <i>ent180</i> broadcaster found he
caster found he had subjected producer Oisin Tymon	had subjected producer <i>ent193</i> " to an unprovoked
"to an unprovoked physical and verbal attack."	physical and verbal attack . "
Query	
Producer X will not press charges against Jeremy	producer X will not press charges against ent212,
Clarkson, his lawyer says.	his lawyer says .
Answer	
Oisin Tymon	ent193

Derin LSTM Okuyucu

Dikkatli Okuyucu (The Attentive Reader)

Dikkatli Okuyucudan dikkat ısı haritaları

by ent423, ent261 correspondent updated 9:49 pm et, thu march 19,2015 (ent261) a ent114 was killed in a parachute accident in ent45, ent85, near ent312, a ent119 official told ent261 on wednesday. he was identified thursday as special warfare operator 3rd class ent23,29, of ent187, ent265. ent23 distinguished himself consistently throughout his career. he was the epitome of the quiet professional in all facets of his life, and he leaves an inspiring legacy of natural tenacity and focused

. . .

ent119 identifies deceased sailor as ${f X}$, who leaves behind a wife

by ent270, ent223 updated 9:35 am et, mon march 2,2015 (ent223) ent63 went familial for fall at its fashion show in ent231 on sunday, dedicating its collection to ``mamma" with nary a pair of ``mom jeans "in sight.ent164 and ent21, who are behind the ent196 brand, sent models down the runway in decidedly feminine dresses and skirts adorned with roses, lace and even embroidered doodles by the designers 'own nieces and nephews.many of the looks featured saccharine needlework phrases like ``ilove you,

. . .

X dedicated their fall fashion show to moms

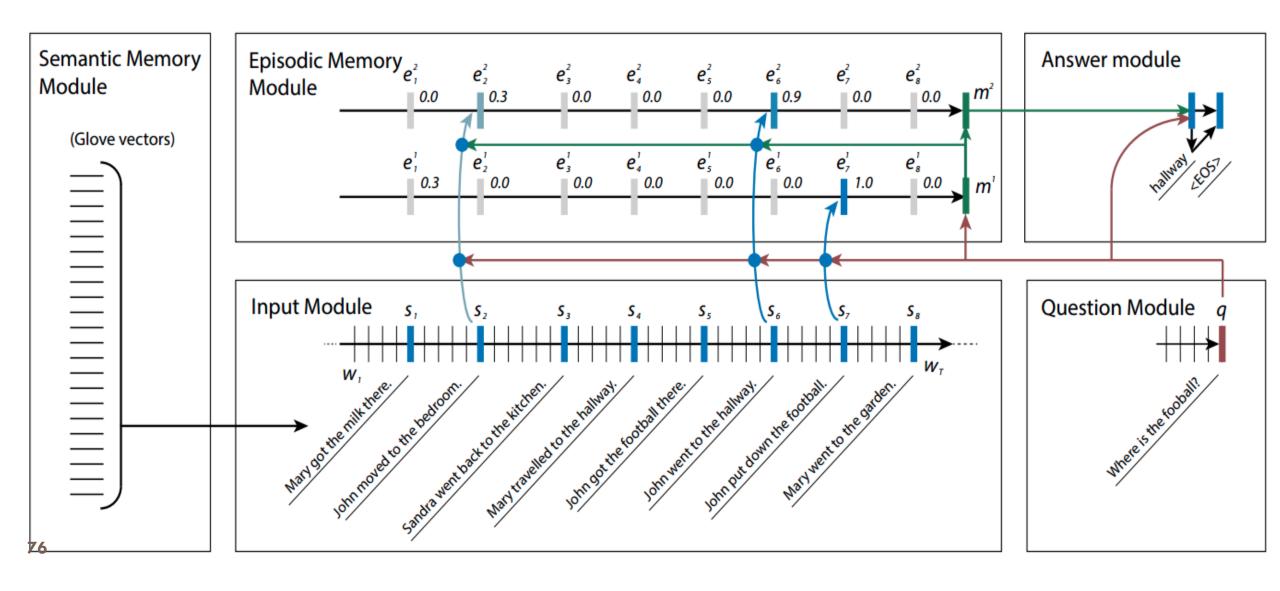
Taslak

- Kelime Kodlamaları (Word Embeddings)
- □ Evrişimsel Sinir Ağları (CNN)
 - "Deep learning for answer sentence selection" (2014)
- □ Tekrarlayan Sinir Ağları (RNN)
 - "Teaching machines to read and comprehend" (2015 NIPS)
 - "'Ask me anything: Dynamic memory networks for natural language processing" (2016 ICML)

Herhangi bir QA Görevi için Genel Mimari

- □ Dinamik Bellek Ağları (DMN)
- □ Görev: Okuduğunu Anlama
 - Bir giriş metni ve bir soru ele alındığında, gerekli geçişli akıl yürütmeleri gerçekleştirmek ve soruyu cevaplamak

Dynamic Memory Network

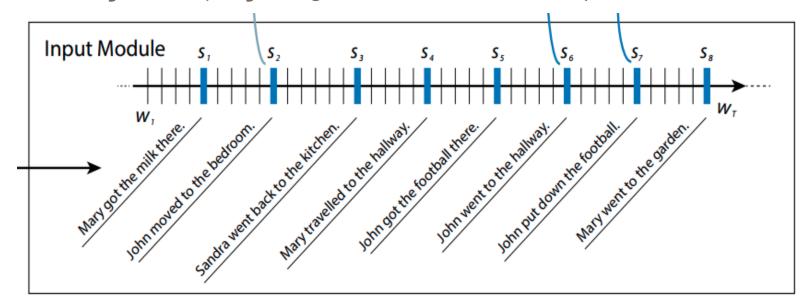
Semantik Bellek Modülü

Semantic Memory Module (Glove vectors)

□ Kelime kodlamaları hem girdi metin hem de soru metni için kullanılır.

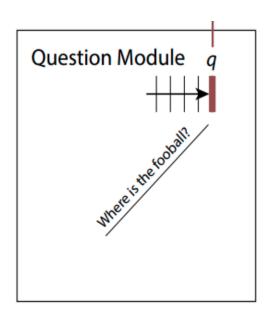
Metin Giriş Modülü

- □ Tekrarlayan Sinir Ağları
 - □ Giriş dizisi tek cümle ise, modül RNN içindeki tüm saklı durumları çıkarır (# çıktı gösterimi = # kelime)
 - □ Giriş dizisi bir cümle listesiyse, modül sadece her cümlenin sonundaki gizli durumları çıkarır (# çıktı gösterimi = # cümle)

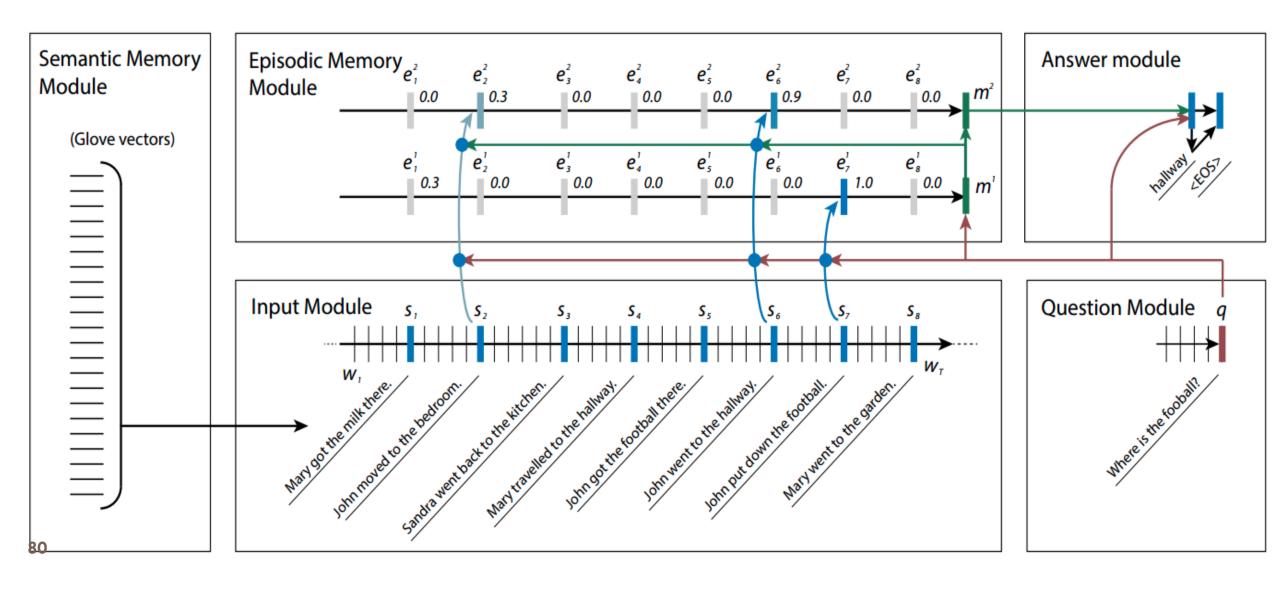

Soru Modülü

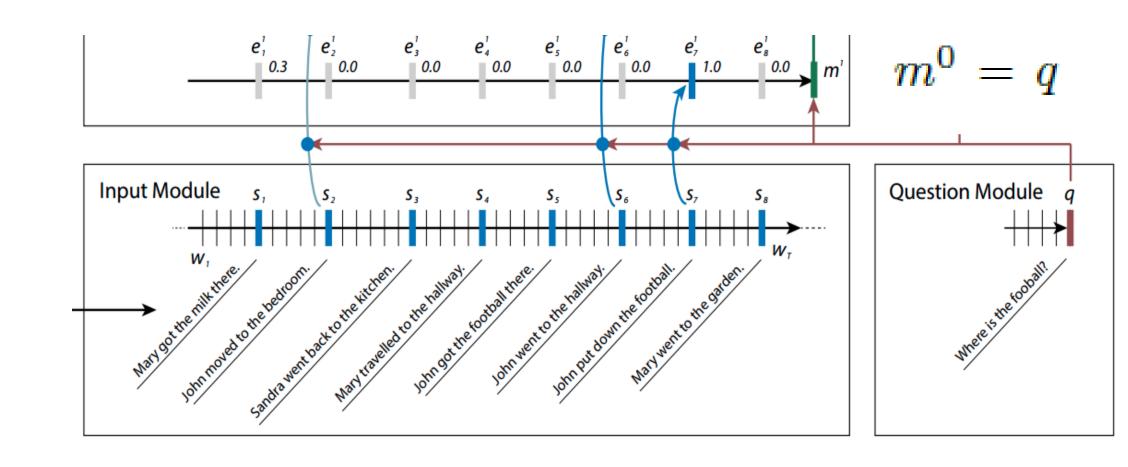
- □ Tekrarlayan Sinir Ağları
 - Modül, son gizli durumunu epizodik bellek modülüne girdi olarak verir.

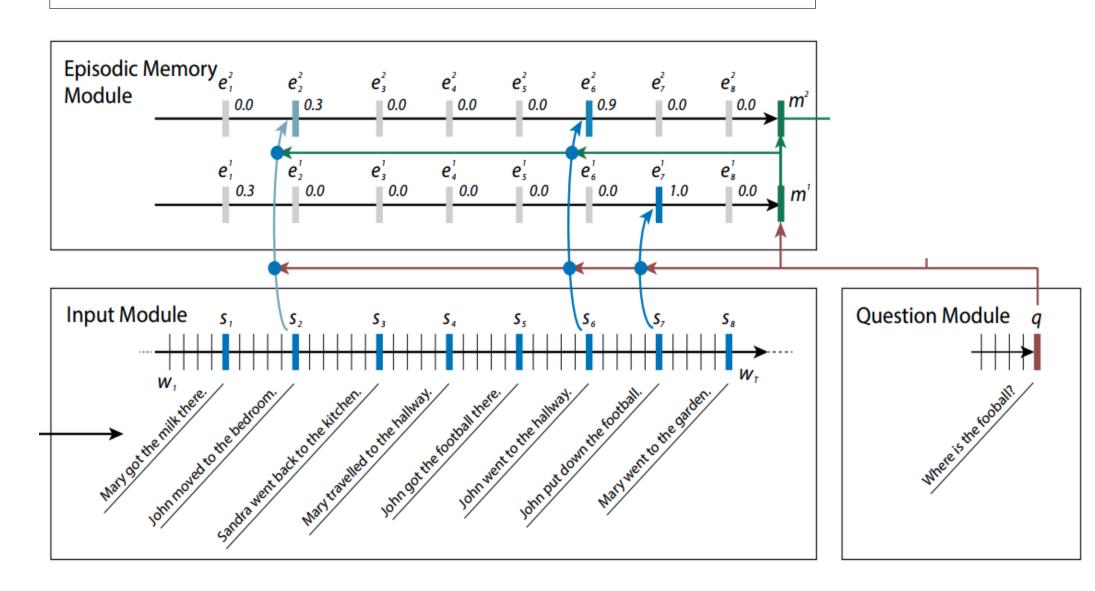
Dynamic Memory Network (DMN)

Bir cümle, soru ya da hafıza ile ilgili ise, kapılar aktive edilir

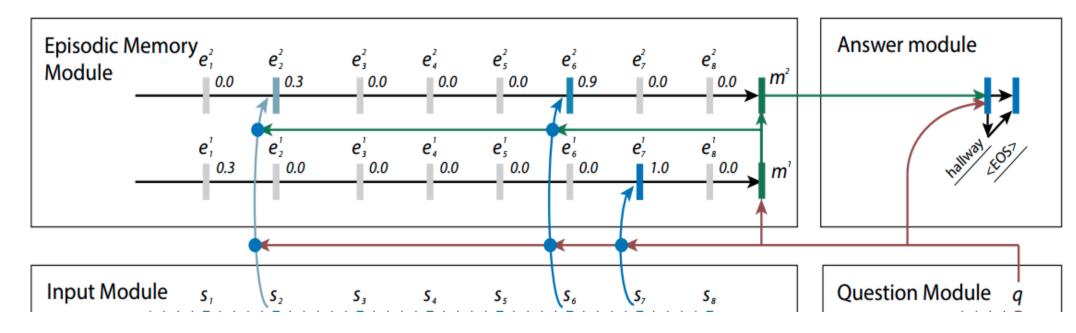

$$h_i^t = g_i^t GRU(s_i, h_{i-1}^t) + (1 - g_i^t)h_{i-1}^t$$

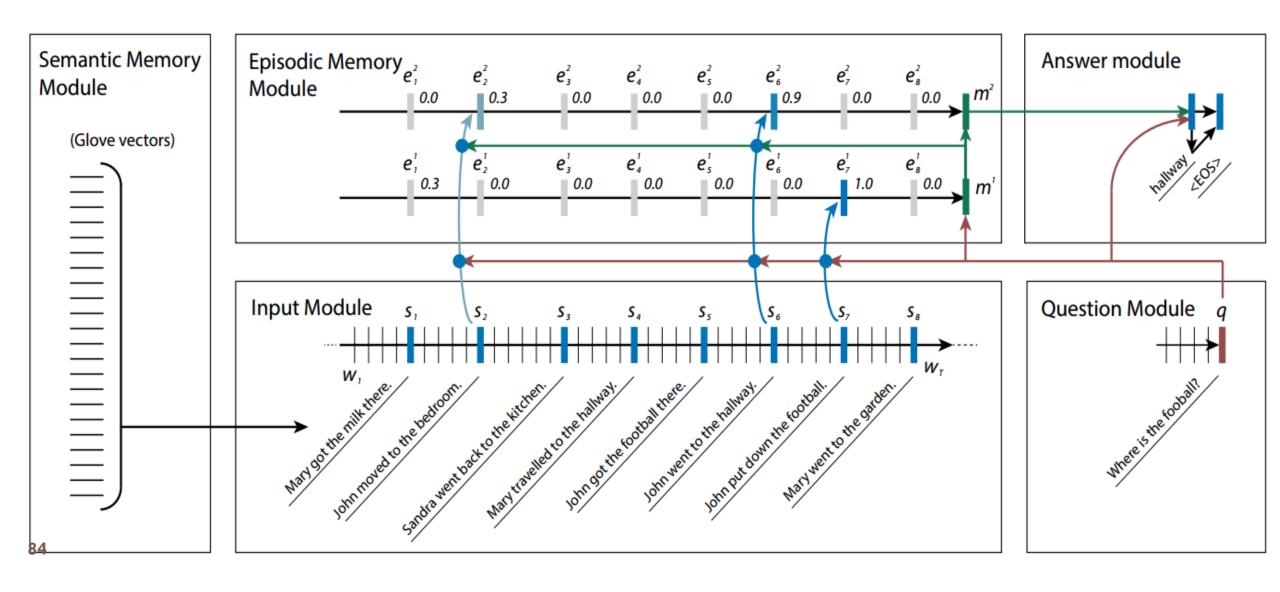
Cevap Modülü

$$a_0 = m^{T_M}$$

- □ Tekrarlayan Sinir Ağları
- Göreve bağlı olarak, bu modül ya en sonda yada her bir girdi için tetiklenir.

Dynamic Memory Network (DMN)

Deneyler

- □ Aşağıdaki görevlere uygulandı:
 - Soru Cevaplama
 - Duygu Analizi (Metin Sınıflandırması)
 - □ Sözcük Etiketleme (Sıralı Etiketleme)

□ Elde edilen en yüksek performans!

Task

- 1: Single Supporting Fact
- 2: Two Supporting Facts
- 3: Three Supporting Facts
- 4: Two Argument Relations
- 5: Three Argument Relations
- 6: Yes/No Questions
- 7: Counting
- 8: Lists/Sets
- 9: Simple Negation
- 10: Indefinite Knowledge
- 11: Basic Coreference
- 12: Conjunction
- 13: Compound Coreference
- 14: Time Reasoning
- 15: Basic Deduction
- 16: Basic Induction
- 17: Positional Reasoning
- 18: Size Reasoning
- 19: Path Finding
- 20: Agent's Motivations

Analizler

□ Epizodik Bellek Modülünde Geçiş Sayısı Analizi

Max	task 3	task 7	task 8	sentiment
passes	three-facts	count	lists/sets	(fine grain)
0 pass	0	48.8	33.6	50.0
1 pass	0	48.8	54.0	51.5
2 pass	16.7	49.1	55.6	52.1
3 pass	64.7	83.4	83.4	50.1
5 pass	95.2	96.9	96.5	N/A

Task 3: Three Supporting Facts

John picked up the apple.

John went to the office.

John went to the kitchen.

John dropped the apple.

Where was the apple before the kitchen? A:office

Task 7: Counting

Daniel picked up the football.

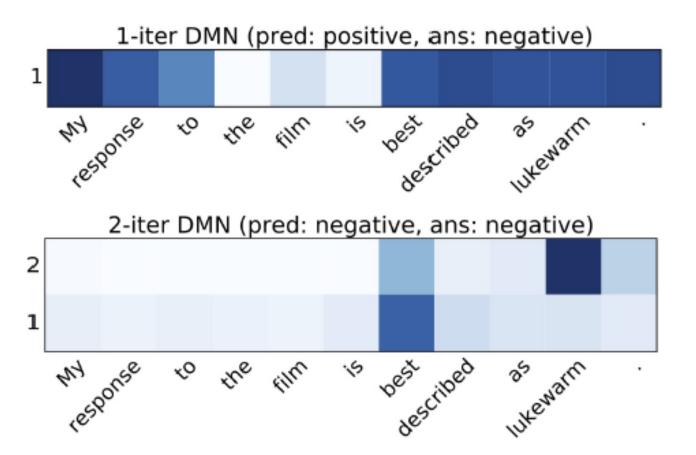
Daniel dropped the football.

Daniel got the milk.

Daniel took the apple.

How many objects is Daniel holding? A: two

Analizler

Dynamic Memory Networks

- Uçtan uca eğitim sistemi
- QA görevi olarak görerek çok görevli öğrenme
- □ Tüm bu görevler için tek bir mimari
 - Hiperparametreler değişebilir
- Giriş metnini tam olarak anlayabilmek için görev daha da zorlaştıkça daha fazla geçiş gerekli hale gelmekte

Kaynaklar

- □ Bilgi Tabanlı ve Bilgi Çıkarımı Tabanlı Sistemler
 - Jurafsky, Dan, and James H. Martin. Speech and language processing. Vol. 3. London: Pearson, 2014.
 - TREC Proceedings
 - □ CS224: Deep Learning for NLP (Stanford)
 - Oxford Deep NLP (University of Oxford + DeepMind)
- □ IBM Watson
 - Ferrucci, David, et al. "Building Watson: An overview of the DeepQA project." *Al magazine* 31.3 (2010): 59-79.
 - □ IBM Journal of Research and Development 56.3.4 (2012)
 - Ferrucci, David A. "Introduction to "This is Watson"."

Kaynaklar

- □ Derin Öğrenme
 - Yu, Lei, et al. "Deep learning for answer sentence selection." arXiv preprint arXiv:1412.1632 (2014).
 - Hermann, Karl Moritz, et al. "Teaching machines to read and comprehend." *NIPS* 2015.
 - Kumar, Ankit, et al. "Ask me anything: Dynamic memory networks for natural language processing." *ICML* 2016.

Erişilebilir Faydalı Dersler

- Machine Learning (Coursera)
- Deep Learning Specialization (Coursera)
- Neural Networks for Machine Learning (Coursera)
- CS230: Deep Learning (Stanford)
- □ CS231: CNN for Visual Recognition (Stanford)
- CS224: Deep Learning for NLP (Stanford)
- Oxford Deep NLP (University of Oxford + DeepMind)

